

[Chr. R. Christensen.]

Jeg er ked af, at man har foreslået, at staten fortsat skal kunne gå foran den private køber og på den måde dirigere, hvorledes jorden skal anvendes. På den måde opretholder man et administrationsapparat, som i virkeligheden kunne undværes. Man har fra visse sider forsvaret forkøbsretten med, at den i virkeligheden er uden praktisk betydning. I bemærkningerne til lovforslaget står jo: den har kun været benyttet i ganske få tilfælde. Det er rigtigt. I 1964-65 benyttedes forkøbsretten i 2 tilfælde, i 1965-66 i 4 tilfælde, og der er for mig ingen tvivl om, at man ved at fjerne den generelle forkøbsret vil reducere lovbestemmelsernes anvendelse yderligere. Jeg synes imidlertid, det er et dårligt argument for at opretholde en lovbestemmelse, at den ikke skal bruges. Navnlig er det et dårligt argument, når denne lovbestemmelse er et irritationsmoment over for landbefolkningen, giver et administrationsarbejde, og når det endvidere er sådan, at der slet ikke er saglig baggrund for hele denne forkøbsretstanke, som i hvert fald også mødte modgang i forbindelse med folkeafstemningen om jordlovene.

Må jeg om jordrenteprincippet sige, at hensigten med dette i virkeligheden var at inddrage meget store dele af Danmarks jord under statseje, at gøre landmændene til brugere i stedet for virkelige ejere, og derfor har det konservative folkeparti i løbet af de snart 47 år, denne lovgivning har eksisteret, til enhver tid krævet den afviklet. Vi har ment, den har været uheldig i sine virkninger, hvilket vi da også har fået bekræftet ved, at man allerede 4 år efter princippet gennemførelse måtte til at slå af på det og gang på gang har måttet gennemføre begrænsninger. Vi synes, at dette princip er urimeligt for de landmænd, som det påfører en stadig stigende gældsbyrde, og det er generende for den byudvikling, som enten hæmmes, eller som får en skævhed, fordi der ligger jordrenteparceller dér, hvor udviklingen skulle ske. Det er derfor med stor tilfredshed, vi nu kan konstatere, at man erkender, at denne lovbestemmelse har overlevet sig selv. Jeg synes, det er lidt sent, men bedre sent end aldrig.

Jeg kan også udtale min tilfredshed med,

at den afløsningssum svarende til én gang den nuværende grundværdi, der skal ydes, bliver reguleret efter prisudviklingen for landbrugsejendomme efter 1. april 1967. Det er en opfordring til snarest at søge dette system afløst, og det vil efter almindelig vurdering bevirke, at hele systemet meget hurtigt bliver afviklet.

Forslaget omfatter også bestemmelsen om, at jordrenteforpligtelse på præstegårdsjord skal kunne kræves afviklet. Jeg har hørt noget om, at der har været ført forhandlinger mellem kirkeministeriet og landbrugsministeriet om denne sag, og jeg håber, der mellem de to ministerier kan opnås enighed om en løsning, der kan tilfredsstille alle parter. Ud fra et konservativt synspunkt må løsningen være den, at også jordrenteforpligtelser på præstegårdsjord må afløses. Det kan ikke være rimeligt, at matrikel nr. 1 i praktisk talt hver eneste sogneby skal blive liggende og være til hinder for en almindelig byudvikling, og en normal byudvikling går jo meget hyppigt uden om jordrentejorden.

Men på den anden side må denne afvikling ske på en sådan måde, at kirken holdes skadesløs og får fuldstændig erstatning for den jordrentejord, den giver afkald på; og de lettelser, man må give dem, der skal afløse jordrenteforpligtelsen med privat eje, må blive en sag mellem staten og de pågældende og ikke et offer, som kirken må yde. Jeg ser også sådan på det, at den erstatning, som præstegårdene skal have, bør tilfalde den stedlige menighedskasse. Jeg tror, det er en uheldig form, at disse midler skal indgå i stiftsmidlerne. Det må være menigheden selv, der skal disponere over de midler, der vil komme ind her, og have mulighed for at anbringe dem på en formålstjenlig måde efter de stedlige forhold.

Man kan jo diskutere, om de afdragsvilkår, der er stillet op, er rimelige; jeg synes, at der er ét og andet at indvende. Det bestemmes, at man skal kunne afdrage jordrenteforpligtelsen efter statshusmandslovens vilkår, d. v. s. at en femtedel af beløbet skal være rente- og afdragsfrit, og afdragstiden skal være fra 40 til 60 år. Jeg er nu meget betænkelig ved en sådan bestemmelse, for det er jo ikke nye brug, der er tale om her; det er eksisterende brug, som det måske i mange tilfælde har